

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 498/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného LÖWY & LÖWY s. r. o., advokátska kancelária, Slowackého 56, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č. k. 24Er/472/2010-53 zo 4. septembra 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ v postavení súdneho exekútora sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. januára 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť uznesením Okresného súdu Galanta (ďalej aj „exekučný súd“) č. k. 24Er/472/2010-53 zo 4. septembra 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktorým exekučný súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške, ktorú si uplatnil a vyčíslil, pričom podľa sťažovateľa takýto postup exekučného súdu nebol v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že na návrh oprávnenej sa začalo exekučné konanie na základe exekučného titulu rozhodnutia Okresného súdu Trnava č. k. 22CbZm/6/2009-54 z 11. septembra 2009 a č. k. 22Zm/3/2009-16 z 20. marca 2009. Vykonaním exekúcie na uspokojenie pohľadávky oprávnenej a trov exekúcie okresný súd poveril poverením č. k. 24Er/472/2010-8 z 26. mája 2010 sťažovateľa.

3. Dňa 22. júna 2010 došlo zo strany manželky povinného k uhradeniu sumy 29 000,00 eur a následne boli povinným uhradené sumy 3 000 eur, a to 2. februára 2011 a suma 183,38 eur 12. mája 2011. Po vymožení prvej sumy oprávnená podaním doručeným súdnemu exekútorovi 2. júla 2010 oznámila, že došlo k úhrade predmetnej sumy a v tejto časti zobrala návrh na vykonanie exekúcie späť a navrhla exekučné konanie v tejto časti zastaviť. Zároveň sťažovateľa žiadala, aby do 31. decembra 2010 v exekučnom konaní nepokračoval z dôvodu, že povinný sa zaviazal do tohto termínu dlh uhradiť v plnej výške.

4. Sťažovateľ podal podnet na zastavenie až 12. apríla 2016, a to z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Sťažovateľ si vyčíslil a uplatnil odmenu exekútora vo výške 7759,25 eur.

5. Exekučný súd uznesením č. k. 24Er/472/2010-21 z 30. novembra 2017 exekúciu zastavil a priznal sťažovateľovi voči oprávnenému nárok na náhradu trov exekúcie. Následným uznesením č. k. 24Er/472/2010-21 z 5. februára 2018 súd vyčíslil náhradu trov exekúcie, ktoré je oprávnený povinný sťažovateľovi zaplatiť vo výške 51,61 eur.

6. Proti uvedeným uzneseniam podal sťažovateľ 5. marca 2018 sťažnosť, ktorou namietal výšku priznaných trov exekúcie. O sťažnosti rozhodol exekučný súd napadnutým uznesením a uviedol, že pri výške priznaných trov exekúcie sťažovateľovi prihliadol i na postup sťažovateľa, ktorý si nesplnil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z § 57 ods. 4 Exekučného poriadku. Napriek porušeniu zákona sťažovateľom mu súd priznal už uvedenú náhradu trov z dôvodu, že zastavenie exekúcie zavinil oprávnený nesplnením si povinnosti v zmysle § 39 ods. 4 Exekučného poriadku (*V návrhu na vykonanie exekúcie na podklade rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou oprávnený opíše aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným. Skutočnosti podľa prvej vety je povinný opísať aj oprávnený, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov. K návrhu na vykonanie exekúcie sa pripoja dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú.*)

7. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ napriek uvedenému podaniu oprávnenej z 22. júna 2010 pokračoval v exekúcii a vec nepredložil exekučnému súdu na zastavenie, čím nesplnil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 57 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom ku dňu podania oprávnenej (*Exekútor je povinný predložiť vec súdu bezodkladne po tom, ako nadobudne pochybnosti alebo zistí, že sú dôvody na zastavenie exekúcie alebo čiastočné zastavenie exekúcie*). Napadnutým uznesením priznal exekučný súd sťažovateľovi náhradu trov len vo výške 51,61 eur s poukazom na § 203 ods. 1 a § 57 ods. 4 a najmä § 243j Exekučného poriadku, ktorý umožňuje súdu nepriznať exekútorovi náhradu trov konania v prípade, ak si nesplní svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 57 ods. 4 Exekučného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že exekučný súd v napadnutom uznesení nebol oprávnený moderovať výšku náhrady trov, keďže mu už v uznesení náhradu trov exekúcie voči povinnému priznal (uznesenie č. k. 24Er/472/2010-21 z 30. novembra 2017). Podľa sťažovateľa rozpor napadnutého uznesenia so zákonom spočíva v tom, že súd mu bez opory v zákone priznal len náhradu trov vo výške paušálnych trov, hoci ustanovenie § 243j Exekučného poriadku

môže smerovať len k tomu, že súd nárok na náhradu trov súdnemu exekútorovi vôbec neprizná. Napokon sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia.

9. Na základe tejto argumentácie sťažovateľ tvrdí, že došlo k porušeniu jeho základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd okrem iného rozhoduje o sťažnostiach právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

11. Ústavnú sťažnosť ústavný súd na základe § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokuje.

12. Z hľadiska naplnenia podmienky oprávnenosti osoby sťažovateľa ústavný súd uvádza, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť v pozícii súdneho exekútora, teda osoby, ktorá pri výkone exekučnej činnosti vykonáva verejnú moc (§ 5 ods. 2 Exekučného poriadku). V predmetnej veci však sťažovateľ vystupuje v postavení podnikateľa, nie mocenskej autority (I. ÚS 336/2019). V prípade, ak by sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť v postavení nositeľa moci, ústavný súd by takúto sťažnosť odmietol ako podanú neoprávnenou osobou (II. ÚS 4/2012, II. ÚS 2/2013, III. ÚS 185/2012).

13. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína vec Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C 456/07 (██████████ *proti Daňovému úradu Košice V*), v ktorej súdny exekútor namietal, že ako verejný orgán nemá byť platcom dane z pridanej hodnoty, pričom Súdny dvor Európskej únie k tomu v uznesení (siedma komora) z 21. mája 2008 uviedol: „Činnosť vykonávaná jednotlivcom, akou je činnosť súdneho exekútora, nie je oslobodená od dane z pridanej hodnoty iba z dôvodu, že pozostáva z uskutočňovania úkonov, ktoré patria do právomoci orgánov verejnej moci. Aj za predpokladu, že súdny exekútor pri výkone svojej funkcie také úkony uskutočňuje, nevykonáva podľa právnej úpravy, o akú ide vo veci samej, svoju činnosť vo forme orgánu riadiaceho sa verejným právom, keďže nie je integrovaný do organizácie verejnej správy, ale vo forme nezávislej hospodárskej činnosti uskutočňovanej v rámci slobodného povolania, a preto sa na neho nemôže vzťahovať oslobodenie stanovené v článku 4 ods. 5 prvom pododseku šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladiení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia.“

14. V zmysle uvedených dôvodov niet pochybností o tom, že sťažovateľ je osobou oprávnenou na podanie ústavnej sťažnosti.

15. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietne sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy, ak je zjavne neopodstatnená. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno v zmysle ustálenej judikatúry považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 391/2019, I. ÚS 403/2019, I. ÚS 418/2019).

16. Podstatou prerokúvanej veci je posúdenie z hľadiska referenčných ústavnoprávných noriem, či okresný súd mohol priznať súdnemu exekútorovi len paušálne trovy konania na základe § 243j Exekučného poriadku (*V exekučnom konaní začatom pred 1. aprílom 2017, ak sa exekúcia zastavila, môže súd rozhodnúť, že exekútor nemá nárok na náhradu trov exekúcie, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, a to najmä ak exekútor pri výkone exekúcie nepostupoval v súlade so zákonom alebo ak nepredložil súdu vec na zastavenie podľa § 57 ods. 4 v znení účinnom do 31. marca 2017*).

17. Ústavný súd pripomína, že ako súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je súčasťou systému všeobecných súdov a v zásade mu neprináleží hodnotiť ich právne názory ani posúdenie skutkových otázok všeobecnými súdmi. Právomoc posudzovať rozhodovacia činnosť všeobecných súdov má ústavný súd vtedy, ak všeobecné súdy zasiahnu svojimi rozhodnutiami do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd fyzickej alebo právnickej osoby (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

18. Ústavný súd taktiež podotýka, že i keď otázky spojené s náhradou trov konania spadajú pod rozsah základného práva na súdnu ochranu, ústavný súd k ich posudzovaniu pristupuje zdržanlivo, pretože spravidla nemajú ústavnoprávny rozmer (I. ÚS 475/2020). Vo veciach týkajúcich sa náhrady trov konania ústavný súd musí zasiahnuť len v prípade zjavného a neodôvodneného vybočenia súdu z výkladových alebo aplikačných štandardov, teda ak by sa súd pri aplikácii právnej normy natoľko odchyľil od jej znenia, že by zásadným spôsobom poprel účel a význam právnej normy. Úlohou ústavného súdu nie je overovanie správnosti výpočtu trov.

19. Vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania môžu otázky ústavnoprávneho významu vystať najmä v osobitných situáciách, ako je tomu v prípade neodôvodneného odopretia náhrady trov konania, posudzovania koncepčných otázok týkajúcich sa spôsobu výpočtu náhrady trov konania či posúdenia aplikácie príslušných ustanovení zákona s ohľadom na osobitné okolnosti daného konania a jeho predmetu.

20. Ústavný súd po aplikovaní všeobecných východísk konštatuje, že v prerokúvanej veci nie je predmetom konania otázka, ktorá by mala koncepčný charakter, ale výklad právnej úpravy v špecifickej, skutkovo ojedinelej veci.

21. Sťažovateľ sa domnieva, že všeobecný súd, chtiac vyvodiť voči nemu sankciu za nepredloženie exekučnej veci na zastavenie, porušil sťažovateľom označené základné práva, tým, že mu priznal náhradu trov exekúcie len vo výške 51,51 eur, a to na základe ustanovenia § 243j, ktoré však umožňuje súdu len náhradu trov nepriznať. Podľa sťažovateľa exekučný súd tým, že mu priznal náhradu trov, neaplikoval vlastne ustanovenie § 243j Exekučného poriadku, a mal mu teda priznať náhradu trov exekútora v ním požadovanej výške.

22. Ústavný súd predovšetkým podotýka, že exekučný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania, a to tak v uznesení č. k. 24Er/472/2010-21 z 30. novembra 2017, ako aj v napadnutom uznesení. Spornou zostáva otázka, či exekučný súd mohol znížiť náhradu trov konania s prihliadnutím na § 243j Exekučného poriadku v znení účinnom ku dňu rozhodovania. Ústavný súd

napadnuté uznesenia preskúmal z pohľadu porušenia ústavou zaručených základných práv a slobôd a dospel k záveru, že ústavná sťažnosť nie je dôvodná.

23. Skutočnosť, že exekučný súd priznal sťažovateľovi poníženú náhradu trov, podľa názoru ústavného súdu neposúva vec do ústavnej roviny. Sťažovateľ sám v ústavnej sťažnosti uvádza, že si je vedomý toho, že právna úprava negarantuje súdnemu exekútorovi bezpodmienečne právo na náhradu trov konania (III. ÚS 351/07, II. ÚS 619/2016, IV. ÚS 236/08; tiež Van der Mussele proti Belgicku, séria A č. 70 z 23. 11. 1983).

24. V predmetnej veci sťažovateľ v pozícii verejnej authority a nositeľa moci bol povinný riadne aplikovať zákon, ktorým bol viazaný, a plniť si povinnosti exekútora (Podľa dôvodovej správy ide v prípade porušenia § 243j Exekučného poriadku o také závažné prípady, ktoré by mohli zakladať i disciplinárnu zodpovednosť súdneho exekútora.). Keďže tak neurobil, nebolo zo strany exekučného súdu uplatnenie procesnej sankcie v podobe nepriznania náhrady trov exekúcie v sťažovateľom požadovanej výške svojvoľné. Porušenie povinnosti na strane sťažovateľa exekučný súd uvádza ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre rozhodnutie o priznanej výške trov. Výklad § 243j Exekučného poriadku, ku ktorému sa priklonil exekučný súd, keď rozhodol, že sťažovateľ nemá nárok na náhradu trov v ním uplatnenej výške, ale len vo výške paušálnych trov, je možným a ústavne akceptovateľným výkladom predmetného ustanovenia zákona. Napadnuté uznesenia tak podľa ústavného súdu nemožno označiť za arbitrárne, neodôvodnené a porušujúce práva sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu